

ПРАКТИКУМ

З ФІЛОСОФІЇ

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

За загальною редакцією В.Л. Петрушенка

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
для студентів вищих закладів освіти*

Львів - 2020
«Новий Світ-2000»

УДК 1 (07)
ББК 87 я 73
П 312

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
як навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти*

Рецензенти:

Е.П.Семенюк, докт. філос. наук, професор, зав. кафедри філософії
ЛЛІТУ;

В.П.Лисий, доктор філософських наук, професор Львівського
національного університету ім. І.Франка;

А.М.Оринчук, викладач вищої категорії Львівського державного
медичного коледжу ім. А. Крупинського, старший викладач.

ПЗ12 Практикум з філософії: Методичний посібник для викладачів та студентів ВНЗ. Під редакцією В.Л.Петрушенка. Львів: “Новий Світ –2000”, 2020. – 256 с.

ISBN 966-7827-22-4 “Новий Світ-2000”

Практикум включає у свій зміст перелік тестів, контрольних та проблемних питань, а також набір фрагментів із оригінальних філософських творів до всіх основних програмних тем сучасного курсу філософії. Призначений для студентів усіх форм навчання та викладачів.

**УДК 1 (07)
ББК 87 я 73**

ISBN 966-7827-22-4

© В.Л.Петрушенко, 2020
© “Новий Світ-2000”, 2020

ЗМІСТ

<i>Переднє слово</i>	4
<i>Тема 1. Філософія, її походження, проблематика та функції</i>	6
<i>Тема 2. Філософія Стародавнього Сходу</i>	18
<i>Тема 3. Антична філософія</i>	33
<i>Тема 4. Філософія Середньовіччя та доби Відродження</i>	47
<i>Тема 5. Філософія Нового часу</i>	58
<i>Тема 6. Німецька класична філософія</i>	72
<i>Тема 7. Історико-філософський процес у Європі XIX ст.</i>	86
<i>Тема 8. Філософія XX та початку XXI ст.</i>	99
<i>Тема 9. Історія української філософії</i>	117
<i>Тема 10. Проблеми буття у філософії</i>	147
<i>Тема 11. Свідомість як філософська проблема</i>	160
<i>Тема 12. Проблема пізнання у філософії</i>	174
<i>Тема 13. Людина та її буття як предмет філософського осмислення</i>	187
<i>Тема 14. Філософія історії</i>	201
<i>Тема 15. Соціальна філософія</i>	213
<i>Тема 16. Культура та цивілізація</i>	225
<i>Тема 17. Релігія та релігійне освоєння дійсності</i>	237

ПЕРЕДНЄ СЛОВО

Практикум з філософії призначений перш за все для того, щоби допомогти всім, хто вивчає філософію (або цікавиться філософською проблематикою), закріпити набуті у цій галузі знання та навички. З цією метою у кожній темі сучасної типової програми з філософії подаються основні поняття даної теми, план семінарського заняття, а також перелік тестів, контрольних питань, завдань, проблемних питань та ситуацій. Всі такого роду завдання покликані покращити інформативну та структурно-логічну складові набутого філософського знання. Для того ж, щоби поглибити ці знання та прилучити користувачів “Практикуму” до оригінальних філософських положень, тверджень та аргументів, краще ознайомити їх із сучасними досягненнями філософії, в кожену тему включені додаткові підрозділи під назвою “Використання першоджерел в опрацюванні теми”. Ці підрозділи нададуть можливість користувачам “Практикуму” увійти в діалог із автентичною філософською думкою, відчутти особливу тональність філософських текстів, сприйняти специфічність філософської мови та форм висловлення думки. До всіх наведених уривків та фрагментів філософських текстів подані додаткові конкретні питання та завдання, спрямовані на їх поглиблене осмислення, вивчення та пробудження інтересу до особистої їх інтерпретації. Тобто вони мають на меті ініціювати у користувачів “Практикуму” власні міркування, збудити роздуми, бажання самостійно продовжити серйозну філософську освіту.

Наведені фрагменти філософських творів інколи подані у спрощеній, відредагованій для кращого засвоєння студентами редакції.

“Практикум з філософії” розроблений колективом викладачів деяких Львівських вузів під редакцією завідувача кафедри філософії Національного університету “Львівська політехніка” доцента В.Л.Петрушенка. Перші підрозділи всіх тем (мета розгляду теми, ключові поняття та терміни, плани семінарських занять, контрольні питання, тести, завдання, проблемні питання) окрім теми 17, розроблені В.Л.Петрушенком. Підрозділи “Використання першоджерел в опрацюванні теми” виконані: В.Л.Петрушенко - теми 2, 4, 7, 11, 12; І.О.Даценко – тема 1; В.Л.Петрушенко, О.А.Матюхіна – тема 3; О.П.Петрушенко, Ю.Е.Берт –

тема 5; М.М.Одарченко – тема 6; В.Л.Петрушенко, Л.І.Мазур – тема 8; І.А.Бруханський, І.В.Карівець, В.Л.Петрушенко, І.М.Сурмай – тема 9; Даниляк Р.П. – тема 10; В.Л.Петрушенко, С.М.Симоненко – тема 13; В.Л. Петрушенко, М.М. Одарченко – тема 14; В.Л. Петрушенко, Е.Ф. Єленевський – тема 15; В.Л.Петрушенко, М.П.Скалецький – тема 16; О.П. Петрушенко – тема 17. У підготовці даних підрозділів частково використані матеріали, подані О.В.Демківим, Г.Ф.Карвацькою, Є.Г.Виноградовим.

“Практикум” призначений не лише для студентів, але й для викладачів, і може бути корисним для підвищення ефективності проведення семінарських занять, контрольних заходів з філософії (модульних занять, домашніх завдань).